

SKL:s prioriterade EU frågor 2019

SKL:s styrelse har antagit åtta prioriterade EU-frågor som förbundet ska driva under 2019. Dessa ingår även i SKL:s verksamhetsplan och är kopplade till förbundets övriga prioriteringar. För varje prioriterad fråga finns ett antal viljeriktningar som förbundet ska verka för, samt aktiviteter som ska genomföras under året.

Här finns en sammanfattning av de prioriterade EU-frågorna. I SKL:s skrift På gång inom EU och på SKL:s webbplats, www.skl.se/eu, kan du läsa mer om dessa.

A. EU:s framtida långtidsbudget 2021-2027

Den 2 maj 2018 presenterade kommissionen sitt förslag till flerårig budgetram 2021–2027.

SKL vill:

- att den framtida långtidsbudgeten utformas så att den främjar tillväxt och sysselsättning inom unionen och att den utjämnar skillnader mellan EU:s regioner.
- att EU:s framtida social-, tillväxt-, forsknings- och regionalpolitik beaktar lokala och regionala förutsättningar samt att programutformningen och genomförandet underlättar ett högt deltagande för kommuner och regioner.
- att Agenda 2030 synliggörs och tydliggörs i EU:s långtidsbudget och sektorsprogram.

B. En kraftfull och utvecklad sammanhållningspolitik efter 2020

Sammanhållningspolitikens framtid är viktig, inte minst för att skapa tillväxt och utveckling på den lokala och regionala nivån.

SKL vill:

- att sammanhållningspolitiken är stark, utvecklad och omfattar alla regioner inom EU.
- att sammanhållningspolitiken i största möjliga mån tar sin utgångspunkt i regionala förutsättningar och behov.
- att regional nivå har ett utökat inflytande över utformning och genomförande av sammanhållningspolitikens program i Sverige.
- att de olika fonderna integreras för att gynna samhällsutvecklingen lokalt och regionalt.
- att gränsöverskridande samarbete/interreg utformas på ett sätt som gynnar regionala samarbetsstrukturer och behov.
- att förenklingsåtgärder vidtas i det nationella genomförandet för att minska den administrativa bördan kopplad till projektarbete.

C. Den sociala dimensionen av EU

De social- och arbetsmarknadspolitiska frågorna fortsätter att vara högt på den europeiska agendan. Den sociala dimensionen är en viktig fråga i diskussionerna om EU:s framtid och SKL stödjer europeiska gemensamma målsättningar, riktlinjer och erfarenhetsutbyten inom det social- och sysselsättningspolitiska området.

SKL vill:

- att jämställdhetsperspektivet får ett tydligt genomslag för att uppnå välfungerande och rättvisa arbetsmarknader, hållbara sociala trygghetssystem och inkluderande tillväxt.
- att sociala indikatorer lyfts in tydligare i arbetet inom den europeiska planeringsterminen. Förbundet ser därför positivt på att en så kallad social resultattavla inkluderas i arbetet med den europeiska planeringsterminen. SKL anser att den europeiska planeringsterminen är ett användbart verktyg, på europeisk och nationell nivå, för strategisk uppföljning av medlemsländernas arbete mot gemensamma målsättningar.
- att de svenska kommunernas och regionernas förutsättningar som arbetsgivare samt beställare och utförare av välfärdstjänster tas i beaktande i alla steg av den europeiska planeringsterminen, för att de ska kunna bemöta det ökande behovet av välfärdstjänster.
- att den svenska arbetsmarknadsmodellen, där autonoma och ansvarstagande arbetsmarknadsparter ansvarar för lönebildningen, garanteras i allt fortsatt arbete på det social- och arbetsrättsliga området.

D. Ett hållbart asyl- och flyktingmottagande i hela EU

Under 2016 presenterade EU-kommissionen en rad konkreta förslag för att reformera asylsystemet. SKL bevakar hur dessa förslag kommer att påverka kommuner och regioner.

SKL vill:

- ha en jämnare fördelning av asylsökande mellan medlemsländerna.
- att det lokala och regionala perspektivet ska ha ett inflytande när beslut fattas i frågor som rör asyl- och flyktingmottagandet.

E. EU:s vattendirektiv – bättre hänsyn till lokala förutsättningar

Kommissionen planerar att innan 2025 revidera all lagstiftning inom vattenområdet. Det innebär översyn av ramdirektivet för vatten inklusive alla angränsande direktiv, däribland dricksvatten, grundvatten, prioriterade ämnen, badvatten och översvämningar.

SKL vill:

- att samtliga direktiv lägger större fokus på uppströmsarbetet, det vill säga att större krav bör ställas på tillverkare av kemikalier, läkemedelsproducenter med mera. Det är inte kostnadseffektivt

att kontinuerligt ställa allt högre krav på dricksvatten- och avloppsrening.

- att EU underlättar arbetet med skyddet av dricksvatten, och i slutförhandlingen av dricksvattendirektivet är det viktigt att säkerställa att detaljstyrning undviks och överläts till vattenproducenterna och de lokala tillsynsmyndigheterna genom krav på riskbaserat arbete och möjlighet till särskilt fokus på nationella förutsättningar.
- att ramdirektivet för vatten tar större hänsyn till mänsklig påverkan. Undantagsmöjligheterna måste utvecklas och ta bättre hänsyn till verksamheter som fyller viktiga samhällsfunktioner t.ex. avloppsreningsverk, bostadsbyggande och annan nödvändig infrastruktur. Det måste också ta ökad hänsyn till att vattenmiljöerna förändrats naturligt, bl.a. på grund av att ett varmare klimat leder till förändrade ekologiska tillstånd som det i stort saknas möjlighet att reglera, särskilt på lokal nivå
- att avloppsdirektivet blir mer flexibelt, framför allt när det gäller utsläppskrav med tanke på att förhållandena varierar stort mellan och inom medlemsstaterna. Ett tydligt och flexibelt direktiv kan ge prövnings- och tillsynsmyndigheter möjlighet att sätta relevanta krav för just den valda lokaliseringen av reningsverket.
- att det på nationell nivå blir en mer sammanhållen syn på vattenfrågorna. Det är viktigt att nationella myndigheter med ansvar för olika delar av frågorna samordnar sig med varandra och med kommunerna.

F. Lokalt och regionalt arbete för en cirkulär ekonomi med minskad plastanvändning i Europa

För att öka den globala konkurrenskraften, främja hållbar ekonomisk tillväxt och skapa nya arbetstillfällen vill EU-kommissionen stimulera Europas omställning till en cirkulär ekonomi. SKL arbetar tvärsektorielt med frågan om plast och cirkulär ekonomi.

SKL vill:

- att samtlig EU-lagstiftning lägger större fokus på uppströmsarbete och insatser vid källan, det vill säga att högre krav ställs på tillverkare av plaster, kemikalier, läkemedelsproducenter med flera. Det är inte kostnadseffektivt att bara ställa allt högre krav på dricksvatten- och avloppsrening.
- att plastfrågan diskuteras utifrån både tillverknings- och saneringsperspektivet. Lösningen bör vara att helt och hållet fasa ut tillverkningen av skadliga plaster, till förmån för andra material. Utfasningen bör ske i enlighet med substitutionsprincipen och inledas med plaster med lång livslängd och med en miljöstörande nedbrytningsprocess. Det bör ske enligt en fastställd tidplan för att möjliggöra för branscher att utveckla likvärdiga ersättningsmaterial. Dispens ska ges för plaster som behövs för särskilda ändamål, t.ex. medicinsk utrustning, laboriematerial osv. Vad gäller saneringen av de skador som uppstår till följd av plastanvändningen, inte minst de stora mängderna skräp i haven, bör EU agera gemensamt för att säkerställa att inte enbart

lokala och regionala myndigheter med kust bär kostnaderna för upprensning.

- att producentansvaret bör ge full kostnadstäckning för de skador på miljön, hälsan och ekonomin som okontrollerad spridning av plast kan medföra.

G. Mobilitet och infrastruktur

Kommissionen föreslog under 2018 en rad åtgärder för att rationalisera och påskynda förverkligandet av det transeuropeiska nätet.

SKL vill:

- se en översyn av TEN-T så den innebär goda möjligheter att stärka regionala och kommunala intressen.
- vill ha ett snabbare genomförande av TEN-T nätverket men är kritiska till förslaget om bindande åtgärder på nationell nivå. SKL menar att genomförandet av TEN-T bättre kan främjas på frivillig väg genom dialog och koordinering mellan berörda parter och länder. EU-koordinatorer skulle exempelvis kunna stötta gränsöverskridande projekt där kommissionen kan vidareutveckla sin roll som samordnande.

H. Horisont Europa

EU förhandlar under 2019 det nionde ramprogrammet för forskning och innovation, Horisont Europa. EU har också presenterat ett förslag till en förnyad europeisk agenda för forskning och innovation i maj 2018

SKL vill:

- möjliggöra ett högt deltagande i programmet.
- att Horisont Europa på ett konkret sätt samordnas med framför allt sammanhållningspolitikens ekonomiska instrument så att goda synergieffekter blir följden och att medlemmarnas investeringar i kapacitetshöjande infrastruktur för forskning och innovation får god avkastning.
- att Horisont Europas inriktning på samhällsrelevant FUI stärks och får kopplingar till nationell, regional och lokal FUI-finansiering.

Läs mer i På gång inom EU

I SKL:s skrift På gång inom EU kan du läsa mer om SKL:s prioriterade EU-frågor. Här finns också korta artiklar om andra EU-frågor som påverkar svenska kommuner och regioner som förbundet arbetar med. Ladda ner eller beställ vårens nummer via SKL:s webbplats.

På webbplatsen hittar du också SKL:s EU-prioriteringar i sin helhet. www.skl.se/eu